[2024] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 864: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 434

ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ

ਬਨਾਮ

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ੋਨਲ ਦਫਤਰ

(2024 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2608)

16 ਮਈ 2024

[ਅਭੈ ਐਸ. ਓਕਾ* ਅਤੇ ਉੱਜਲ ਭੂਯਨ, ਜੇਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

(ਏ) ਕੀ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਐਕਟ, 2002 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 200 ਤੋਂ 205 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; (ਬੀ) ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੱਕ ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤੇ ਸੰਨ੍ਹ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਧਾਰਾ 44(1)(ਬੀ), ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟ; (ਸੀ) ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ 204. ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ 4, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੀ ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ; (ਡੀ) ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ; (ਈ) ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ; (ਐਫ) ਕੀ ਬਾਂਡ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਰਡਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ 88 ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਰਕਮ; (ਜੀ) ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਬਾਂਡ uis ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ 88, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਗਲੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦੇ ਕੇ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ; (ਐਚ) ਜਦੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ 82 ਅਤੇ/ਜਾਂ ਐਸ.83, ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਂਡ ਲੈ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; (1) ਕੀ ਈਡੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਕੋਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਦੇ 4. 44(1)(ਬੀ); (1) ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਈਡੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ੋਨਲ ਦਫਤਰ

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-ਐਸ.44(1)(b) - ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973-ਐਸ. 200 ਤੋਂ ਐਸ.205 - ਕੀ ਪ੍ਰਿਵੈਂਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਐਕਟ, 2002 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 200 ਤੋਂ 205 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

ਫੈਸਲਾ: ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 200 ਤੋਂ 205 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪਰਾ 23(a))

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-ਐਸ.44(1)(b) - ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੱਕ ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸੰਨ 44(1)(b) 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟ:
ਫੈਸਲਾ: ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 44(1)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੱਕ ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਾਰੰਟ-ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ, ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 21(ਬੀ)]
ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-ਐਸ.4 - ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 204 ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ 204 ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ 'ਤੇ. ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ PMLA ਦੇ 4, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੀ ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ:
ਫੈਸਲਾ: ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੰਮਨ ਲੈਣ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 204 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਂਡ। [ਪੈਰਾ 21(ਸੀ)]
ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਐਸ.205-ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ:
ਫੈਸਲਾ: ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ

ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 21(ਡੀ)]

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973-5.70-ਜੇਕਰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਫੈਸਲਾ: ਜੇਕਰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ - ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਜ਼ਮਾਨਤੀਯੋਗ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪਰਾ 21 (ਈ)]

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973-5.88-ਕੀ ਬਾਂਡ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਰਡਰ ਅਧੀਨ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ 88 ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਰਕਮ:

ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਂਡ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 21(1)]

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 5.89 r/w. s.70 ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਬਾਂਡ ਭਰੇ ਹਨ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ 88, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਗਲੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦੇ ਕੇ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ:

ਫੈਸਲਾ: ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਂਡ ਭਰੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਗਲੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 89 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਕੇ ਵਾਰੰਟ

ਇਸ ਦੁਆਰਾ - ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਹਰ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਹਲਚਲ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ - ਜਦੋਂ ਈਡੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ - ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ- ਇਸ ਲਈ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 45(1) ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 21(ਜੀ)]

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਐਸ.82, ਐਸ.83 ਅਤੇ ਐਸ.88-ਜਦੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ 82 ਅਤੇ/ਜਾਂ s.83, ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਂਡ ਲੈ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਫੈਸਲਾ: ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਂਡ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 88/ਸੀ 8/3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਲੈ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 21(ਐਚ)]

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-ਐਸ.19 ਅਤੇ ਐਸ.44(1) (ਬੀ) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਕੀ ਈਡੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਦੇ 4. 44(1)(ਬੀ):

ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਈਡੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 21(1)]

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-ਐਸ.19 - ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਈਡੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

ਫੈਸਲਾ: ਜੇਕਰ ਈਡੀ ਉਸੇ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਈਡੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਈਡੀ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 44(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਧਾਰਾ 19 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ। [ਪਰਾ 21(1))

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-ਐਸ.44(1)(b)- ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਐਸ.88 ਅਤੇ ਐੱਸ. 205 - ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ. 44(1)(ਬੀ) - ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ - ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਫੈਸਲਾ: ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਰੰਟ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਵਾਰੰਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ - ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਰੰਟ, ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ - ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਂਡਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪਰਾ 22]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਯਸ਼ ਟੁਟੇਜਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ [2024] 4 ਐਸਸੀਆਰ 591: 2024 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 301; ਇੰਦਰ ਮੋਹਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [2007] 10 ਐਸਸੀਆਰ 847: (2007) 12 ਐਸਸੀਸੀ 1;

ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ੋਨਲ ਦਫਤਰ

ਪੰਕਜ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. [2018] 9 ਐਸਸੀਆਰ 248: (2018) 5 ਐਸਸੀਸੀ 743- 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।
ਅਸ਼ੋਕ ਮੁਨੀਲਾਲ ਜੈਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (2018) 16 ਐਸਸੀਸੀ 158; ਸਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅੰਤਿਲ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2021) 10 ਐਸਸੀਸੀ 773; ਸਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅੰਤਿਲ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [2022] 10 ਐਸਸੀਆਰ 351: (2022) 10 ਐਸਸੀਸੀ 51; ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ. [2022] 6 ਐਸਸੀਆਰ 382: (2022) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 929- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002; ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 44(1)(ਬੀ); ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 4; ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 19; ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਤੋਂ 2005; ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 88; ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 89; ਵਾਰੰਟ ਰੱਦ; ਫਰਨਿਸ਼ਿੰਗ ਬਾਂਡ; ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਪੇਸ਼ੀ: ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਬਾਂਡ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ; ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਬਾਂਡ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ; ਦਿੱਖ ਤੋਂ ਛੋਟ.

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2608

2023 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਐਮ ਨੰਬਰ 47406 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 19.12.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਨਾਲ

2024 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614 ਅਤੇ 2615

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਕਬਰ ਸਿੱਦੀਕ, ਸ਼ੀਜ਼ਾਨ ਹਾਸ਼ਮੀ, ਮਿਹਿਰ ਜੋਸ਼ੀ, ਆਕਾਸ਼ ਦੂਬੇ, ਰਾਹੁਲ ਖਰੇ, ਰਜਨੀਸ਼ ਚੂਨੀ, ਪਰਵ ਕੇ ਗਰਗ, ਪਰਵੇਜ਼ ਅਖਤਰ, ਹਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਨੀਮੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜਾਵੇਦ

ਮੁਜ਼ੱਫਰ, ਮਲਿਕ ਜਾਵੇਦ ਅੰਸਾਰੀ, ਡਾ: ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਰਤੂਰੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਿਧਾਰਥ ਆਰ.ਗੁਪਤਾ, ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਰਵਿਤਾ ਜੈਨ, ਸੰਕਲਪ ਕੋਚਰ, ਸਿਧਾਂਤ ਕੋਚਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਕਸ਼ੀ ਬੰਗਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਮੀਸ਼ਾ ਦੇਵੀ, ਮ੍ਰਿਗਾਂਕ ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਕਤੀ, ਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ, ਡੀ. ਰੁਦਰਦਿਤਿਆ ਖਰੇ, ਸਾਹਿਰ ਸੇਠ, ਹਰਸ਼ ਤਿਆਗੀ, ਹਰਸ਼ਿਤ ਸੇਠੀ, ਨਿਖਿਲ ਜੈਨ, ਰਾਹਿਲ ਮਹਾਜਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਸੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਮਨਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਨਿਕਿਲੇਸ਼ ਰਾਮਚੰਦਰਨ, ਲਵਕੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐੱਸ.ਵੀ. ਰਾਜੂ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਜ਼ੋਹੇਬ ਹੁਸੈਨ, ਅੰਨਮ ਵੈਂਕਟੇਸ਼, ਅਰਕਜ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜੇਸ਼ਵਰੀ ਸ਼ੰਕਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂ

2. ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ ਆਮ ਹਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੋੜਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪੀਐਮਐਲਏ')। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਕੇਸ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ (ਈਸੀਆਈਆਰ) ਦੇ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਦੀ ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਫਲ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਹੈ।

ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ

3. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਮਿਸਟਰ ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, 2024 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ @ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 121 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ

ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ:

(ਏ) ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, ਈਡੀ') ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ;

(ਬੀ) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸੰਮਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(ਸੀ) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਅਤੇ PMLA ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧ ਸੈਕਸ਼ਨ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਰਫ਼ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਹ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ। ਅਸ਼ੋਕ ਮੁਨੀਲਾਲ ਜੈਨ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।। ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਅਤੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ, ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਂਡ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 89 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ਡੀ) ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਨੋਟਿਸ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(ਈ) ਸਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅੰਤਿਲ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਐਨਆਰ. ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

---

1 (2018) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 158

2 (2021) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 773

ਸਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅੰਤਿਲ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਐਨਆਰ[3] ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(ਐਫ) ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਈਡੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 309(2) ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰੇ;

(ਜੀ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਐਂਟੀਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 170 ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ/ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਧਿਕਾਰੀ PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਈਡੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ; ਅਤੇ

(ਐਚ) ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ CrPC ਦੀ ਧਾਰਾ 437 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮੰਗਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4. ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਵੀ. ਰਾਜੂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ:

(ਏ) ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 437 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;

---

3 [2022] 10 ਐਸਸੀਆਰ 351 : (2022) 10 ਐਸਸੀਸੀ 51

(ਬੀ) ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ;

(ਸੀ) ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ, PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 45 (1) ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ;

(ਡੀ) ਸਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਐਂਟੀਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, PMLA ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ;

(ਈ) ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਈਡੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਈ.ਡੀ. ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(ਐਫ) ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਜਿਸਦੇ ਖਿਲਾਫ PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 45 (1) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ[4], ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਾਰਾ 45 (1) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;
(ਜੀ) ਧਾਰਾ 65 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ
(ਐਚ) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 45 (1) ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹਨ।

_____

4 [2022] 6 ਐਸਸੀਆਰ 382 : 2022 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 929

ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ

5. ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯਸ਼ ਟੁਟੇਜਾ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ। ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ। ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ:

"6. ਇਕੋ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰਫੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਹੈ। ਸੀਆਰ.ਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 46 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) "PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 46(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।" ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 200 ਤੋਂ 204 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਮਾਮਲਾ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 203 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਬਣਦਾ ਹੈ

_____

5 [2024] 4 ਐਸਸੀਆਰ 591 : 2024 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 301

ਬਾਹਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸੀਆਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 204 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। PC।"
(ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

6. ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 204 (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 204 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"204. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮੁੱਦਾ।-(1) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-

(ਏ) ਸੰਮਨ-ਕੇਸ, ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ

(ਬੀ) ਵਾਰੰਟ-ਕੇਸ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ (ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਖੁਦ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਾਰੰਟ, ਜਾਂ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

(3) ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(4) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫ਼ੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਧਾਰਾ 87 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"
(ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)
7. ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ। (x) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਕੇਸ. ਧਾਰਾ 204(1)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਰੰਟ ਜਾਂ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 204 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਦਰ ਮੋਹਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਮਨ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਸਰਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 55 ਅਤੇ 56 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:

55. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਮੇਤ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਮਨ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

56. ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਹਿੱਤ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਟ੍ਰੇਟਜੈਕੇਟ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

_____

6 [2007] 10 ਐਸਸੀਆਰ 847 : (2007) 12 ਐਸਸੀਸੀ 1

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44(1)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਤੋਂ 204 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਧਾਰਾ 44(1)(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

8. ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਇਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਕੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟ ਮੰਗੇ ਬਿਨਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

9. ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 61 ਸੰਮਨ ਦੇ ਰੂਪ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 1 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 61 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਹੈ। ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ:

ਫਾਰਮ 1

[ਸੈਕਸ਼ਨ 61 ਦੇਖੋ] ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ

(ਪਤਾ) ਦੇ (ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਮ) ਨੂੰ। ਜਦੋਂਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਹਾਜ਼ਰੀ (ਜਲਦੀ ਹੀ ਜੁਰਮ ਦਾ ਚਾਰਜ) ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ (ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ (ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਹ (ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੋਹਰ) ਇੱਥੇ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਮਿਤੀ, ਅੱਜ ,20

(ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੋਹਰ) (ਦਸਤਖਤ)

ਸੰਮਨ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਮਨ ਦੀ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਮਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

10. ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਿਅਕ ਏਐਸਜੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਮਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੈਕਸ਼ਨ 437 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 437 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"437. ਜਦੋਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਜੁਰਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।- (1) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ-

(1) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ;

(ii) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (i) ਜਾਂ ਧਾਰਾ (ii) ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਔਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੁਰਮ ਮੌਤ, ਉਮਰ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

(ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 437 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"43. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ।- (1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਵਿੱਚ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਜਾਂ ਵਰਗ ਜਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਵਿਆਖਿਆ। ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, "ਹਾਈ ਕੋਰਟ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਜ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਮਨੋਨੀਤ ਇੱਕ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

(2).....”

ਸੈਕਸ਼ਨ 44 (1) (ਡੀ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 437 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

11. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਮਝੀ ਗਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"205. ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਕੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।- (1) ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਪਰ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"
(ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44(1)(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 65 ਅਤੇ 71 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:
"65. ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ।-ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 (2 ਦਾ 1974) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ, ਕੁਰਕੀ, ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ।"
"71. ਐਕਟ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ।"
PMLA ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ PMLA ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ. ਇਹ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 205 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 205 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਸੰਮਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 205 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਏ.ਐੱਸ.ਜੀ. ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

12. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ CrPC ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 88 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 88 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:
"88. ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਬਾਂਡ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਰਿਟਿਊਮੇਬਲ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 88 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 88 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਿੰਨ ਮੁੱਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:
(i) ਕੀ ਧਾਰਾ 88 ਉਸ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
(ii) ਕੀ ਧਾਰਾ 88 PMLA ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ?
(iii) ਕੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ?

13. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 88 ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 88 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ

ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44(1)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ। ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 88 ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਧਾਰਾ 88 ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਵੇ। ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਧਾਰਾ 88 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 88 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਚੈਪਟਰ VI ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ "ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਟੂ ਕੰਪਲ ਅਪੀਅਰੈਂਸ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ। ਸੈਕਸ਼ਨ 61, ਜੋ ਸੰਮਨ ਦੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਉਸੇ ਚੈਪਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਂਡ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਸੰਮਨ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਂਡ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਂਡ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

14. ਪੰਕਜ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਉਪਬੰਧ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 21 ਅਤੇ 22 ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"21. ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੰਦਾਥ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ [ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੰਦਥ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼, (2013) 6 ਐਸਸੀਸੀ 573] ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕੇਰਲਾ ਅਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1902 ਵਿੱਚ "ਮਈ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੈਰਾ 29 ਵਿੱਚ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 584)

---

7 [2018] 9 ਐਸਸੀਆਰ 248 : (2018) 5 ਐਸਸੀਸੀ 743

"29. ਸੈਕਸ਼ਨ 14 "ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ", "ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ 4 ਵੀ "ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ", "ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ।"

(ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ)

22. ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 88 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵੇਕ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 88 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ" ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ।"

(ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਿੱਥੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 437 ਲਾਗੂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44(1)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 437 ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੈਰੇ 27 ਤੋਂ 29 ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:

"27. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਅਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ [ਅਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, 2016 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਪੀਐਂਡਐਚ 5954: (2016) 3 ਆਰਸੀਆਰ (ਸੀਆਰ) 883]) ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਧਾਰਾ 65

ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਦੇ. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: (ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ P&H)

"11. ਉਸੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 88 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੀਐਮਐਲਏ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀਐਮਐਲਏ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵੈਇੱਛਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਬਾਂਡ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 88 CrPC ਦੁਆਰਾ PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

'88. ਦਿੱਖ ਲਈ ਬਾਂਡ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਟਰਾਇਲ ਲਈ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਧਾਰਾ 88 (ਧਾਰਾ 91 ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1898 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਦੀ ਦਿੱਖ ਉਸਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਬਨਾਮ ਵੇਦ ਮੂਰਤੀ [ਮਧੂ ਲਿਮਯੇ ਬਨਾਮ ਵੇਦ ਮੂਰਤੀ [ਮਧੂ ਲਿਮਏ, 7, 39 ਸੀਸੀ, 7, 33] ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੀ. 745, ਪੈਰਾ 17)

'17. ਅਸਲ ਵਿਚ ਧਾਰਾ 91 ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਿਨ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਫਤ ਏਜੰਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਉਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਸੀ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਧਾਰਾ 88 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।"

28. ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਏਜੰਟ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਧਾਰਾ 82 ਅਤੇ 83 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਹ ਧਾਰਾ 88 ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

29. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਬਨਾਮ ਵੇਦ ਮੂਰਤੀ [ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਬਨਾਮ ਵੇਦ ਮੂਰਤੀ, (1970) 3 ਐਸਸੀਸੀ 739] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 88 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜੋ ਖੁੰਝ ਗਈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ "ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਏਜੰਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 82 ਅਤੇ 83 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਏਜੰਟ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 88 ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

(ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਅਤੇ/ਜਾਂ 83 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਂਡ ਲੈ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 88 ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੱਕ ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

15. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 88 ਅਧੀਨ ਬਾਂਡ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,

ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਂਡ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਹ ਬਾਂਡ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 441 ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਾਂਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਂਡ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

16. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਚਨਚੇਤ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਮਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਯੋਗ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਹ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੇਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਚਨਚੇਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਾਂਡ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 89 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 89 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"89. ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਬਾਂਡ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਂਡ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।"

ਧਾਰਾ 89 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਵਾਰੰਟ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

17. ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ। ਦੋਵਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਧਾਰਾ 70, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 70 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"70. ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਦਾ ਰੂਪ ਅਤੇ ਮਿਆਦ।- (1) ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੋਹਰ ਹੋਵੇਗੀ।
(2) ਅਜਿਹਾ ਹਰ ਵਾਰੰਟ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।"
(ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 70 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
18. ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਹਰ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਹਲਚਲ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜਦੋਂ ਈਡੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਹਲਚਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 45(1) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

19. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਸਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਐਂਟੀਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 88, 170, 204 ਅਤੇ 209 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਪੈਰਾ 100.5 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"100.5. ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 88, 170, 204 ਅਤੇ 209 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 86 ਤੋਂ 89 ਤੱਕ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਣੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ। ਪੈਰਾ 89 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ:

"89. ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 170 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਡੀ ਚਰਚਾ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ ਉੱਥੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਾਂਗੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਵਰਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਵੀ ਉਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

20. ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਈਡੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ 44(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਈਡੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਈਡੀ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 19 ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

21. ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ PMLA ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸੰਮਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਾਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ; ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਮਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਥਾ, ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅਭਿਆਸ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਈਡੀ ਉਸ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਈਡੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤਾਂ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਈਡੀ ਉਸੇ ਜੁਰਮ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 4b (19) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ

22. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ, ਵਾਰੰਟ ਸਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਰੰਟ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਾਰੰਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਰੰਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

ਆਪਰੇਟਿਵ ਸਿੱਟੇ

23. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

ਏ) ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 200 ਤੋਂ 205 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ;

ਬੀ) ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 44(1)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੱਕ ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਾਰੰਟ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ, ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

ਸੀ) ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ PMLA ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੰਮਨ ਲੈਣ 'ਤੇ CrPC ਦੀ ਧਾਰਾ 204 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ:
ਡੀ) ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ:
ਈ) ਜੇਕਰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;
ਸੈਕਸ਼ਨ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਬੈਂਡ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਂਡ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ:
ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਂਡ ਭਰੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਗਲੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ,

ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 89 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਕੇ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਹਰ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਹਲਚਲ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜਦੋਂ ਈਡੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਹਲਚਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 45(1) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ;

ਐਚ) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਂਡ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਾਂਡਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 82 ਅਤੇ/ਜਾਂ ਧਾਰਾ 83 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਂਡ ਲੈ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ;

i) ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਈਡੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ; ਅਤੇ

ਜੇ) ਜੇਕਰ ਈਡੀ ਉਸ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਈਡੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ

ਅਦਾਲਤ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤਾਂ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਈਡੀ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 44(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਧਾਰਾ 19 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ।

24. ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

25. ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਾਂ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

ਏ) ਅਸੀਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

ਬੀ) ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ:

i) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ; ਅਤੇ

ii) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਸੀ) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟ ਤਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਰੰਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ,

ਡੀ) ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਅਤੇ ਬਾਂਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ

e) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਰੰਟ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਸੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ।

26. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:
ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ)